

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Aleš Peška

Název práce: Mediální reflexe Krčmaňské aféry v československém tisku

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Doc. PhDr. Vít Smetana, Ph.D.

– Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i., Vlašská 9, 118 40, Praha 1

– vědecký pracovník a vedoucí Oddělení globálních konfliktů a jejich důsledků

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Kolega Aleš Peška si za téma své bakalářské práce zvolil jednu z afér, které doslova otřásaly politickou scénou třetí československé republiky v druhé polovině roku 1947 a signalizovaly agresivní ofenzivu komunistů při jejich snaze o uchopení moci. Aféru odstartoval neúspěšný pokus o atentát na ministry Petra Zenkla, Prokopa Drtinu a Jana Masaryka. Práce nejprve zasazuje tuto kauzu do dobového politického i mediálního kontextu, sleduje její peripetie a poté metodou kvantitativní obsahové analýzy zjišťuje, jakou pozornost této záležitosti věnoval tisk, konkrétně nejčtenější deníky Rudé právo, Svobodné slovo, Lidová demokracie a Svobodné noviny.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Na této bakalářské práci oceňuji především důkladně provedenou kvantitativní obsahovou analýzu aplikovanou na jednotlivé deníky. V tomto je práce skutečně nová, originální a – využitelná pro další badatele. Možná bych ocenil detailnější zpracování *obsahu* publikovaných článků, s uvedením výstižných citací – třeba na úkor pasáží, které přistupují k tématu přeci jen snad až příliš zešířena (viz například životopisné medailony tří ministrů, na něž byl atentát zacílen).

Práce má logickou strukturu a je dobře metodologicky ukotvená. K práci s prameny a literaturou nemám zásadních výhrad – naopak množství použitých zdrojů považuji za vysoce nadstandardní. Text je navíc vhodně doplněn grafy zobrazujícími zachycení „krčmaňské aféry“ v jednotlivých tiskovinách.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Kolega Peška správně cituje i odkazuje na literaturu. Text je napsán srozumitelným jazykem. Autorova občasná jazyková topornost plyne především ze zřejmě nevědomé snahy vyhýbat se vedlejším větám: „Kvantitativní obsahová analýza byla provedena za účelem zjištění množství dostávaného prostoru aféry v jednotlivých denících.“ (s. 5; zkusme například: „Kvantitativní obsahovou analýzu jsem provedl proto, abych zjistil, jak velký prostor poskytovaly aféře jednotlivé deníky.“) V práci lze nalézt i další nepovedené či stěží srozumitelné věty: „Kromě informací týkajících události, vychází také články, které apelují zjištění co nejvíce informací od veřejnosti.“ (s. 33) „Druhou stránkou volebního výsledku

byla nepřizpůsobivost ostatních politických stran specifikacím doby a zárukou lepší budoucnosti.“ (s. 11)

Pominu-li občasné chyby v interpunkci, při skloňování zájmena „jenž“ a psaní velkých písmen („Jaltské dohody“ či samotná „Krčmaňská aféra“; naopak správně s malým „k“ je uvedena na s. 32), tak se dalších pravopisných chyb vyskytuje v práci jen několik („Mediální prostor týkající se domácí politiky vyplňovaly [sic] především témata...“ – s. 39) Chybná je pak opakovaně uváděná vazba „ve většině případech“ (s. 30, 32, 34, 35 – 2x, 37 – 2x, 40).

Provedl jsem též požadovanou kontrolu originality práce – a i po této stránce je práce v pořádku.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Práci hodnotím jako velmi zdařilou – především z důvodů, jež jsem rozvedl již v bodě 2.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) Mezi dalšími aférami a vykonstruovanými kauzami, kterými se komunisté v druhé polovině roku 1947 snažili diskreditovat své politické oponenty, A. Peška správně uvádí také tzv. „slovenské protistátní spiknutí“. Nelze však zcela přijmout jeho závěr, že výsledek této kauzy „vyšel na prázdno“ a vlastně ani že „znamenal větší spolupráci mezi nekomunistickými stranami“. Jaké byly skutečné dopady této komunisty rozpoutané politické kampaně pro vnitropolitické uspořádání na Slovensku na podzim 1947 (napovím, že konkrétně ve Sboru pověřenců) a jaký postoj ke „spiknutí na Slovensku“ zaujímaly české nekomunistické strany?

2) Autor opakovaně nepřesně uvádí název nejsilnější nekomunistické strany v třetirepublikovém Československu („národní sociální demokracie“ – s. 14; „národní socialistická strana“ – s. 15) a rovněž podhodnocuje její volební zisk v prvních poválečných parlamentních volbách (údajně 18,29 % – s. 10). Jaký byl skutečný název strany vedené Petrem Zenklem a jaký byl její reálný volební zisk ve volbách v květnu 1946?

3) Autor na s. 15–16 uvádí, že po odmítnutí Marshallova plánu se pro ministra zahraniční Jana Masaryka staly myšlenky o tom, že by Československo mohlo hrát roli „mostu mezi Východem a Západem“, iluzorními. Ve skutečnosti se však Masaryk této ideje zřekl už podstatně dříve, a to nejprve veřejně a záhy též při jistých klíčových politických jednáních. Dokázal by kolega Peška tato Masarykova odmítavá vyjádření konkretizovat a časově zařadit?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A-F):

Tuto bakalářskou práci rád doporučuji k obhajobě a i přes své dílčí výhrady navrhuji hodnotit ji známkou „A“.

Datum: 8. 6. 2021

Podpis: Vít Smetana

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.